

Minna Canth

Kotoa pois

Yksinäytöksinen näytelmä

Helsingissä
Kustannusosakeyhtiö Otava

KOTOA POIS

YKSINÄYTÖKSINEN NÄYTELMÄ

KIRJOITTANUT

MINNA CANTH

HELSINGISSÄ
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

KOTOLA 2109

YKSITYISKOHTAINEN KÄYTTÖ

1895

WILHELM

KUOPIOSSA,
KUOPION UUDESSA KIRJAPAINOSSA, 1895.

HENKILÖT:

Penttinen, kauppias.

Rouva Penttinen.

Fanny, heidän tyttärensä.

Riikka, heidän palvelijansa.

Broberg, tohtori.

Ilma Ahokas, postinhoitaja Pöllismäellä.

Ahlbom, kauppias.

Rouva Ahlbom.

Lindeman, kultaseppä.

Rouva Lindeman.

Rank, maalari.

Rouva Rank.

Fellman, tehtailija.

*Huom.! Näyttelemisoikeudesta on sopimus tehtävä
Keski-Savon kansanopiston johtokunnan kanssa Jorosisissa.*

Kotoa pois.

(Sali Penttisen asunnossa. Perällä ovet auki etehiseen; molemmin puolin ovea ikkunat. Oikealla ovi sivuhuoneeseen, vasemmalla samoin.)

(*Rouva Penttinen* laittelee uutimia ikkunoihin, sitoo niitä ylös helakan punaisilla nauhoilla. *Riikka* luuttuelee ryömyllään lattiata.)

ROUVA PENTTINEN

(poistuu jonkun verran ikkunasta, seisoo kädet puuskassa ja katselee työtään kallistellen päätään oikeaan ja vasempaan).

Katsopas nyt sinäkin, Riikka, näitä kartiinia. Ja sano, mitä niistä tykkäät?

RIIKKA

(kohottautuu, istuu jaloillaan).

Kommeet ovat kerrassa.

ROUVA PENTTINEN.

Valloovatko mielestäsi hyvin?

RIIKKA.

Valloovat. Valloovat ihmeen hyvin. Mitenkä se rouva on ne soanunnahi nuin sievästi.

ROUVA PENTTINEN.

Sitä kun, näes, on ihmisellä makua, niin saahan sitä. Mutta ovatkohan nämä nyt yhtä kauniit, kun kauppaneuvoksen kartiinit tuolla kadun toisella puolen? Mitä luulet?

RIIKKA.

Voi, ne tok' on paljon kauniimmat. Eihän niillä ook' tuommoisia punasia silkkinauhojakaan. Ja nehän ne juur' tekkövät paljon assiaan.

ROUVA PENTTINEN.

(lähenee uudelleen ikkunaa, tähystelee ulos).

Niin, mitä niillä oikeastaan lienee siellä kiinnipitimenä? Kun sitä ei voi nähdä ollenkaan.

RIIKKA.

Ei kuin valkoista nyöriä! Minä varta vasten sitä katoin kerran, kun kyökki Mari näytti minulle huoneita herrasväen poissa ollessa. Ei ollut kuin valkoista nyöriä! Oikein minä ihmettelin.

ROUVA PENTTINEN.

Ooho! Vai valkoista nyöriä?

RIIKKA.

Ja kun se oli vielä semmoista paksua pukelota. Ihan kuin tuo minun etusormeni.

ROUVA PENTTINEN.

Mutta mahtoi se olla rumaa?

RIIKKA.

No, sen pit' olla niin rummoo, niin rummoo, ettei mihin panna.

ROUVA PENTTINEN.

Sitä varten ne ne asettavatkin niin alas, ettei näkyisi kadulle.

RIIKKA.

Sitä varten, tietysti. Ja entäs kun sisäsähi ol' pantuna niin paljon kasvia etteen, ettei niitä ensinkään sieltä erottanut. Mutta minäpä menin sinne taakse ja katoin. Sitten oikein Marille päivittelin, että niinkö ne ovat tarkkoja teijän herrasväk', etteivät sen vertaa roahi silkkinauhoo ostoo. Meillä tok' on joka ikkunassa, pihallehi päin.

ROUVA PENTTINEN.

Mitäs Mari siihen?

RIIKKA.

Mitä — eihän se kun nauroo virnutti.

ROUVA PENTTINEN.

Kyllä minusta vaan tuo punainen silkkinauha koristaa koko laitoksen. Miltä nyt näyt-

täisivät meidänkään kartiinit, ellei niitä olisi? Ei kerrassa miltään, vaikka kyllä ovat uudet ja kalliit, kaksi markkaa kun maksoivat meetri.

RIIKKA.

Herra jesta — niinkö paljon? Kaksi markkaa!

ROUVA PENTTINEN.

Niin, mutta siitä et saa puhua mitään, ettei tule kauppiaan korville. Hän luulee minun saaneeni ne markalla, en uskaltanut sanoa hänelle oikeata hintaa, hän kun muutamissa kohdin on niin turhan tarkka. Niin että muista vaan pitää suusi kiinni.

RIIKKA.

Kyllä — kyllä tok'. Mitäpä sen kauppiaan tarvihtee sitä tietEEKÄÄN, rouvan asia kait' se on.

ROUVA PENTTINEN.

Minun, tietysti. Mutta ne herrat aina tahovat pistää nenänsä joka paikkaan. — Kas, tuollapa Vannykin jo tulee.

FANNY

(heittää etehisessä pois päällysvaatteensa ja tulee kirjoja ja vihkoja kädessä saliin).

Hyvää päivää!

ROUVA PENTTINEN.

Päivää, päivää! Mitäs jatkolle kuuluu?

FANNY.

Eipä mitään erinomaista. Mutta mitäs te täällä puuhaatte? Riikkakin oikein hikipäässä.

RIIKKA.

Niin — nyt sitä pittää soaha puhasta, jos milloin.

ROUVA PENTTINEN.

Te komma remman. Mykky remman.

FANNY.

Soo! Vai tulee tänne vieraita? Ketä sitten?

ROUVA PENTTINEN.

Arvaapas! Niin, koetapa tosiaankin arvata. Elä virka mitään, Riikka.

RIIKKA.

En tok'. Mutta ei se nyt arvoo, Vanny neiti. Ei vaikka mikä oisi.

FANNY.

Miksi en arvaisi. Tahdotteko, niin sanon heti?

ROUVA PENTTINEN.

No, annapa kuulla?

FANNY.

Ahlbomin —

ROUVA PENTTINEN.

Niin, tuleeahan ne Ahlpumminkin. Kaup-
pias Ahlpummin. Mutta entäs muita?

FANNY.

Kultaseppä Lindemanin —

ROUVA PENTTINEN.

Lintemanin — oikein! Ja sitten?

FANNY.

Maalari Rankin —

ROUVA PENTTINEN.

Sdrankin. Sano sinä Sdrankin —

FANNY.

Hänenpä nimensä on Rank —

ROUVA PENTTINEN.

Niin, mutta Sdrank kuuluu paljon viinim-
mältä. Rank — Rank —? Hyi — sehän on
niin moukkamaista. Sdrank se pitää olla.

RIIKKA.

Sr — Sran — Tran — Ei! Ei minun kie-
len' keäänny.

ROUVA PENTTINEN.

No, ja vielä? Ketäs vielä tulee?

FANNY.

Eivätkö ne siinä jo olleet kaikki?

ROUVA PENTTINEN.

Eei!! Ei hetikään. Parhaat vielä jäljellä.

RIIKKA.

Soapas nähä, arvaattako niitä viimeisiä.

FANNY.

En minä nyt enää tiedä.

ROUVA PENTTINEN.

Patruun Wellmanin — ei sanota, Riikka, sitä kaikkian raarimpaa.

RIIKKA.

Ei sanota, ei. Kiusataan Vanny neitiä ensin vähäsen.

FANNY

(naurahtaa).

Voi, sitä Riikkaa. Luuletteko tosiaan, että olen niin utelias? Juuri kuin minä niistä välittäisin, tulipa ketä tahansa.

RIIKKA.

Välittäisittepä hyvinnii, jos tietäisitte.

ROUVA PENTTINEN.

Kun tulee nuoria herrasmiehiä —

RIIKKA.

Sulhasia — sulhasia! Varta vasten teitä kahtomaan.

FANNY.

Olkaa nyt —!

ROUVA PENTTINEN.

Ihan totta. Usko pois.

FANNY.

Saattaa tulla nuoria herrasmiehiä, jos kerran on kutsuttu. Mutta eiväthän ne nyt siltä tule minua katsomaan.

RIIKKA.

No, ihan justiin, teitä kahtomaan.

ROUVA PENTTINEN.

Yksi ainoa tänne sentään vaan tuleekin. Mutta se vastaa kymmeniä. Sinä et arvaa, kuka se on, et vaikka ajattelisit pääsi ympäri moneen kertaan.

FANNY.

Lieneekö joku Lindemanin kisälleistä?

ROUVA PENTTINEN.

Oho! Sitäkö varten me nyt tässä sitten niin puuhaisimme! Ei — ylhäisempi se on — paljoa ylhäisempi —!

FANNY.

Sitten se on Ahlbomin konttoristia tai puotilaisia —

ROUVA PENTTINEN.

Ei — ei sinne päinkään!

RIIKKA.

Tämä käyp' korkeassa hatussa ja hansikkaissa. Joko nyt arvaatta?

FANNY.

Niitä on monta, jotka käyvät sylinterissä ja hansikkaissa.

RIIKKA.

Muistattako kuka silloin kulki täältä ohit, kun te niin punastuitte kerran?

FANNY

(vähän säpsähtäen).

Ooh — mitäs te nyt, Riikka —! Tänne ei tule ketään, jonka tähden minä punastuisin.

ROUVA PENTTINEN.

Vaikkako olisi tohtorismiehiä? Niin, jokos ällistyt? Tohtori Spruuper tänne tulee.

FANNY.

Tohtori Broberg? Narraatte!

ROUVA PENTTINEN.

Enkä narraa, kah! Usko jos tahdot. Kohta sen näet.

RIIKKA.

Teistä tehään pian tohtorinna. Ajatelkoo-pas: tohtorinna! Ei vähä mittään.

ROUVA PENTTINEN.

Tohtorinna Spruuper! Se joltakin kuuluu, se. Voi, hyvä isä, vieläköhantä ihminen tuonkin ilopäivän näkisi!

FANNY.

Kuinka hän tänne tulee? Kun on aivan outo. Mistä saitte sen tietää?

ROUVA PENTTINEN.

Mistäkö saimme tietää? Kun oli luvannut papalle eilen illalla Wellmanissa.

FANNY.

Ei suinkaan isä häntä kutsunut?

ROUVA PENTTINEN.

Isä? Muista nyt kerrankin sanoa »pappa» eikä aina »isä». Niin kutsunutko? Totta kait hän kutsui. Kutsututhan ne ovat muutkin.

FANNY.

Minkätähden? Voi, minkätähden?

ROUVA PENTTINEN.

Ja sitä sinä kysyt? Käsketäänhän niitä vieraita muuannekin, mikseikä sitten meille.

FANNY.

Kun hän ei ole isän — kun hän ei ole papan kanssa tuttukaan.

ROUVA PENTTINEN.

Miks'ei ole tuttu? Illalla kun juuri olivat yksissä patruun Wellmanin luona.

FANNY.

Niin, vaan sitäpä ennen eivät ole nähneetkään toisiaan.

ROUVA PENTTINEN.

Entä sitten? Mitä se tekee?

FANNY.

Eikä hän ole milloinkaan meillä käynyt. Itsestään hänen olisi pitänyt tulla ensi kerran.

ROUVA PENTTINEN.

Itsestään pitänyt tulla ensi kerran?! Ole vaiti! Kuka on sanonut, että hän olisi tullut itsestään? Kyllä olisimme saaneet odottaa.

FANNY.

Olisi antanut olla tulematta sitten. Mitä hän nyt ajattelee tästä! Voi sentään!

ROUVA PENTTINEN.

Niin? Etköhän rupea itkemään kuin hyvästäkin asiasta. Siinä sen näet Riikka, — mitä minä jo sanoin! Eihän tämä taaskaan ole hänelle mieleen. Kumma tyttö. Ei ymmärrä omaa etuaan.

RIIKKA.

Hupsuhan työ ootta, Vanny neiti. Pappanno teille kosioita hommoo ja työ siitä vaan pahottelette. Kiitteen teidän tok' pitäis!

FANNY.

Mitä hän oli vastannut? Tiedättekö, äiti?

ROUVA PENTTINEN.

Äiti ja äiti! Aina vaan äiti. Etkö sinä milloinkaan opi sanomaan pappa ja mamma? Ihme ja kumma! Paremmissa ihmisissä ei kukaan sano äidiksi, mutta sinä siitä tavasta et pääse, vaikka olet kauppiaan tytär. Niin juuri:

oikean kauppiaan tytär, etkä minkään ham-
puusin. Käynyt lisäksi koulut, vihon viimei-
setkin ja lukenut ranskat, saksat — niin pitäis-
hän tuota nyt kielen kääntyä sen verran, että
saisi sanotuksi pappa ja mamma. Jos silloin
ennen — kun oltiin köyhiä vielä — mutta nyt!
Kauppias Penttisen tytär ja sanoo: isä, äiti!
Hyvät ihmiset, johan sille harakatkin naura-
vat. — Niin — mitäkö hän vastasi? Kiittänyt
oli vaan ja pökkuroinut ja ollut niin aarttia,
että pois tieltä.

RIIKKA.

Sommoo nähä, mitenkä hän sitten illalla
teille pokkailoo. Herra jesta, jos vielä tänä
kevännä soataisiin kihlajaiset ja heäät! Voi, ih-
mettä!

FANNY.

Heretkää nyt, Riikka —

ROUVA PENTTINEN.

Se ei ole mitään mahdotonta. Vanny on
kaunis tyttö — minä luulen, että eiköhän liene
Spruuper jo katsellutkin häntä niillä silmin.

FANNY.

Eikä ole! Voi, mamma hyvä —

ROUVA PENTTINEN.

No, no — saammehan sitten nähdä. Mutta niinpä oli Wellmanikin sanonut, ettei ole koko kaupungissa niin sievää tyttöä kuin meidän Vanny.

RIIKKA.

Sitä on sanonna monj muu.

ROUVA PENTTINEN.

Ja nyt kun panet sen uuden punaisen le-
ningin päällesi —

FANNY.

Enhän minä sitä näin kotona, mamma.

ROUVA PENTTINEN.

Sen sinä juuri panet, sillä siinä sinä olet
kaikkian nätin.

FANNY.

Sepä kun on niin hirveästi koristeltu ja
laiteltu. Harmaa pukuni olisi paljon sopivampi.
Enkö minä saa panna sitä, mamma?

ROUVA PENTTINEN.

Etkä saa, et ensinkään! Sen punaisen pa-
net, niinkuin jo sanoin, ja sillä hyvä. Koris-
teltu ja laiteltu? Mitä se tekee, jos onkin ko-

risteltu ja laiteltu? Sitä pulskempi vaan on ja komeampi. Paljon enemmän siinä toki pitäisi olla särryttimiä, mutta silloinkin panit niin vastaan, kun minä niitä olisin tahtonut.

RIIKKA.

Elkee tok' harmaaseen ruvetko, siinä olisista kuin mikähi piika tollukka. Kauniiksihan teijän pittää laittoa ihtenne tänä iltana.

ROUVA PENTTINEN.

Sanos muuta. Pappa tänne varta vasten pyytää nuoria herroja, että saisi näyttää tyttärsi, niin tämä ei sen vertaa, että viitsisi kuvalleen pukeutua edes. Ja kultaketjut muista myöskin ottaa, ja se uusi rossi.

RIIKKA.

Ja hiuksenne piipatkee, se se teitä varsinnii kaunistaa.

ROUVA PENTTINEN.

Niin, piippaa kaiken mokomin hiukset otalle. Mutta ala sinä nyt joutua punkkinesi pois, Riikka, eläkä siellä kuhnaile enää. Kahvikin pitää jo kiireemmiten panna tulelle.

RIIKKA.

Jopa minä tästä jouankin.

ROUVA PENTTINEN.

Minä menen tästä pukeutumaan, että olen valmis vieraiden tulemaan. Tee sinä samoin, Vanny. (menee vasempaan.)

RIIKKA.

Ei, mutta kun teille nyt jo tulloo sulhaset! Voi tokkii!

FANNY.

Oih, Riikka! Minä suutun, jos te vielä puhutte semmoisia.

RIIKKA.

No, no, minä en virka mittään, pijän suuni kii'! — Mutta — mutta on se lystiä yhtäkaikki, voi, sun Taavetti! (menee punkkineen etehisen kautta.)

ILMA

(tulee häntä vastaan etehiseen).

Päivää! Onkos täällä Fanny neiti kotona?

RIIKKA.

Tuolla on salissa, mänkee voan sissään.

FANNY.

Kuka? Ooh, Ilma! Terve! Milloinka sinä olet tullut?

ILMA.

Iisalmen laivassa tulin. Ja nyt on niin tulin kiire, kun vielä tänä iltana täytyy mennä takaisin.

FANNY.

Minkätähden jo tänä iltana? Käy istumaan.

ILMA.

Kysy sitä minkätähden. Postinhoitaja, semmoinen tärkeä henkilö —

FANNY.

Niin, niin, — mutta jonkun päivän nyt kumminkin voisit viipyä.

ILMA.

En, en, en, en! En ainoatakaan. Mutta kuules nyt, minulla on sinulle tähellistä asiaa.

FANNY.

Minulle? Noo —?

ILMA.

Lähdetkö meille kansakoulun opettajaksi?

FANNY.

Kansakoulun opettajaksi!? Milloinka?

ILMA.

Nyt heti paikalla. Minun matkassani.

FANNY.

Mihinkä teiltä on entinen joutunut?

ILMA.

Hän kuoli. Sairastui ja kuoli. Koulu on ollut suljettuna kaksi viikkoa. Minä johtokunnalle puhuin sinusta ja he suostuivat sinut ottamaan, mutta sillä ehdolla, että tulet aivan heti. Kuinka sinun jatko-opistosi? Olethan sinä jo tenttinyt kaikki aineet?

FANNY.

Olen. Kyllähän minä sieltä aina pääsisin, mutta —

ILMA.

Mutta mitä?

FANNY.

En tiedä, mitä vanhempani siihen sanoisivat.

ILMA.

Suostuvat, tietysti. Ei niitä paikkoja ole joka aika saatavina. Ja kuinka he voisivat panna vastaan, jos kerran itse tahdot. Onhan se oma asiasi.

FANNY.

Niin — onhan se. Mutta en minä nyt osaa vielä —

ILMA.

Tule pois, niin teet viisaasti. Kahdeksan sataa markkaa palkkaa, vapaa asunto, lämmin, valo. Niittyä yhdelle lehmälle, peltoa perunamaaksi. Ja kaunis paikka järven rannalla, maantien varrella.

FANNY.

Asutko sinä likellä?

ILMA.

Kolmen kilomeetterin päässä. Ei se ole matka eikä mikään. Voisimme olla yksissä joka päivä.

FANNY.

Ja hyvinkö sinä olet siellä viihtynyt?

ILMA.

Hyvin vallon. Ja tiedätkö vielä? Sinä, joka olet niin ihanteellinen ja aina haaveilet tuommoista korkeata päämäärää, kasvattamista ja sen semmoista — niin, sielläpä sinä vasta saisit vaikutusala. Et usko kuinka kansa siellä on alkuperäisellä kannalla. Oikein ne ihmiset ovat kuin viime vuosisadalta. Eivät tiedä maail-

man menosta, ei niin mitään. Niitä kun sinä pääsisit sitten korottamaan —

FANNY.

Se olisi kovasti hauskaa.

ILMA.

Päätä että tulet!

FANNY.

Pitääkö se päättää näin äkkiä?

ILMA.

Pitää. Laiva lähtee kello kahdeksan ja siinä sinun pitää tulla, jos mielit, yhtä matkaa minun kanssani.

FANNY.

Hyyänen aika! Eihän siihen ole kuin kolme tuntia. Huomiseksi se täytyisi jättää kaikessa tapauksessa.

ILMA.

Ei huomiseksi. Minä lupasin tuoda sinut mukaanani, niillä kun on siellä niin armoton hätä. Arvaat sen, koulu jo kaksi viikkoa ollut suljettuna —

FANNY.

No, no! Minä mietin ja tuumaan vanhempieni kanssa.

ILMA.

Mietit ja tuumaat! Mitä siinä on miettimistä, hyvä palkka, kaunis paikka — entä sitten se korkea päämäärä. Vai — ahaa, Fanny! Kun sinulla ei vaan olisi joku salainen este?

FANNY.

Ei — mitä sinä tarkoitat?

ILMA.

Kuule — katsopa minua silmiin!

FANNY.

Hupsu sinä olet.

ILMA.

Jospa sinä olet pikiintynyt täällä johonkuhun?

FANNY.

Oih, sinua!

ILMA.

Sinä punastut? Kuule, kuule —! Eihän vaan se tohtori, josta kirjoitit — mikä sen taas olikaan nimi?

FANNY.

Jota en ole tavannutkaan sen koomin. Elä nyt joutavia.

ILMA.

Mutta sanopas, mikä hänen oli nimensä?
Bro — Bro —

FANNY.

Broberg.

ILMA.

Niin, niin: Broberg. Ja nyt sinä punastut vielä enemmän. Ai, ai, ai —!

ROUVA PENTTINEN

(tulee vasemmalta).

Hyvät ihmiset — etkö sinä vielä ole pu-
keutunut —?

ILMA.

Hyvää iltaa! Mitäs rovalle kuuluu? Olenko
minä täällä estänyt Fannya? Onko teillä jon-
nekin meno?

ROUVA PENTTINEN.

Ei ole mihinkään meno, mutta tulee vie-
raita, Tohtori Spruuper, vaprikööri Wellma-
nin ja —

ILMA

(katsoo Fannyyn).

Tohtori Broberg —? Soo — soo —! Sitten
minä ymmärrän.

FANNY.

Etpäs ymmärrä. Ihan erehdyt, jos siitä vedät mitään johtopäätöksiä.

ROUVA PENTTINEN.

Ne saattavat olla täällä tuossa paikassa —

ILMA.

Minä menen pois, että Fanny pääsee pu-
keutumaan.

FANNY.

Ei, elä mene, istu täällä niin kauvan, kyllä
minä pian olen valmis.

ILMA.

En jouda, minulla on vielä paljon toimitet-
tavaa. Mieti nyt ja tuumaa. Ja tule sitten lai-
vaan, jos päätät ottaa sen viran. Minä odotan
sinua siellä, Fanny, elä vaan jää pois, muista se.
Ja hyvästi nyt siksi aikaa! Hyvästi, rouva! (menee.)

ROUVA PENTTINEN.

Hyvästi, hyvästi! — Mitä puhetta se oli?
Minkä viran sinun pitäisi ottaa?

FANNY.

Kansakoulun opettajattaren viran Pöllis-
mäellä. Sinne olisi lähdettävä heti paikalla,
tänä iltana.

ROUVA PENTTINEN.

Kansakoulun opettajattaren viran? Ja Pöllismäellä! Onko hän hullu? Lopen hullu?

FANNY.

Ei se olisi niin huono paikka, mamma.

ROUVA PENTTINEN.

Ole vaiti, siitä nyt ei tule mitään. Sinua ei vaan Pöllismäelle lähetetä, elä ajattelekaan semmoista. Sinäkö? Kauppias Penttisen tytär ja jatko-opiston käynyt? Että he ilkiävätkin. Pyytäkööt jotakuta seminarilaista kansakouluunsa, siinä heille opettajatarta kylläksi.

(Penttinen tulee oikealta.)

ROUVA PENTTINEN.

Kas, kas, kuinka se pappakin on putsannut itsensä ja oikein on ruvennut mustiinsa.

PENTTINEN.

Totta kai, totta kai! Ettei tyttären tarvitse hävetä isää sulhasensa edessä.

ROUVA PENTTINEN.

Niin, niin! Sitä vartenhan minäkin olen tässä parastani koettanut huoneitten laittamisessa ja muussa. — Mutta ajattelepas, hyvä ih-

minen, mitä tuo Ahokkaan tyttö on käynyt täällä ehdottelemassa.

PENTTINEN.

Nooh?

ROUVA PENTTINEN.

Että Vanny menisi Pöllismäelle kansakoulun opettajattareksi. Oletko hassumpaa kuullut? Meidän Vanny Pöllismäelle!

PENTTINEN.

Elkööt nuolasko ennenkuin tipahtaa.

FANNY.

Mutta kyllä minun tekisi sinne vähän mieleni, pappa. Kuka tietää, jos en sitten saakaan mitään virkaa.

PENTTINEN.

Virasta vähät. Sinun ei tarvitse leipäsi eteen tehdä työtä, jaksan minä aina sinut elättää, jos niiks' tulee.

FANNY.

Ettäkö olisin sitten laiskana täällä kotona?

PENTTINEN.

Kuinka kauvan sinä tulisit laiskana olemaan? Minä sinut naitan tuota pikaa —

FANNY.

Pappa —!

PENTTINEN.

Niin, niin! Saapa nähdä, kun sinä vaan koulusi lopetat, niin täällä on sulhasia kuin kirjavia kissoja ympärillä, että on kait vara valita —

ROUVA PENTTINEN.

Siellä, Pöllismäellä, siellä et saisi miestä ikinä. Tuskin lienee ainoatakaan herraa koko seudulla.

FANNY.

Mitä minä niistä herroista —

ROUVA PENTTINEN.

Herra siunaa — vanhaksi piiaksiko sinä sitten aijot jäädä? Kun hautaantuisit sinne sydänmaalle! Ei, Vanny, sinua ei vaan ole sitä varten kouluutettu, että sinusta vanha piika tehtäisiin. Ei ensinkään, niin paljon kuin tiedät. Johan sille nauraisivat kaikki ihmiset, ja Lintemanska kun pääsisi ilkkumaan.

FANNY.

Opettajattarena voisi tuntea itsensä hyvin onnelliseksi.

ROUVA PENTTINEN.

Mitä onnelliseksi! Ole hupsimatta tyhjää.

PENTTINEN.

Tokko se Vanny tietääkään, kuka tänne tulee tänä iltana?

ROUVA PENTTINEN.

Johan minä kerroin. Mutta luuletkos, että se oli hänelle mieleen? »Minkätähden, voi minkätähden käskettiin. Itsestään hänen olisi pitänyt tulla ensi kerran.» Semmoiset kiitokset siitä sait.

PENTTINEN.

Ulkopuolelta hampaiden. Niinhän ne tytöt aina. Sulhasista eivät muka ole välittävinään, vaikk'eivät muuta ajattelekaan kuin niitä. Ilman vaan ovat olevinaan. Ja sinäkin sitten otat kaikki todesta.

ROUVA PENTTINEN.

Niin, kyllähän ne muut, mutta tämä meidän tyttö on ihan eri sorttia. Kehen hänestä lienee semmoinen tullutkin.

PENTTINEN.

Vähäpä sinä tiedät, mamma parka. Tohtori Ruuperin kanssakin hän on ollut luistelemassa vaikkei ole meille mitään puhunut.

ROUVA PENTTINEN.

Ole nyt! Ihanko todella?

FANNY.

Kuka kertoi?

PENTTINEN.

Niin, ähä kutti, jokos tulit kiinni. Kukako kertoi? Ruuperi itse, kukas muu. Minä kun käskin häntä meille ja sanoin, että meillä on kaunis tytärkin, jota kannattaa käydä katso-massa —

FANNY.

Herranen aika — niinkö pappa sanoi?

PENTTINEN.

Niin hän siihen vastasi, että: kyllä tunnen neiti Penttisen, olen tavannut häntä luistinjäällä. Vai niin, sanoin minä, vai minun selkäni takana te riiailette —

FANNY.

Voi, jumala! Minä häpeän silmäni maalle!

PENTTINEN.

Häpeät? Mitä pihkaa! Ei siinä häpeemistä ole.

FANNY.

Mitä hän sanoi? Voi, mitä hän sanoi?

PENTTINEN.

Meni vähän plaatiksi, eikä osannut sanoa juuri sitä eikä tätä.

FANNY.

En minä ilkiä näyttääntyä hänelle enää milloinkaan maailmassa. Enkä minä ilkiä tulla sisään tänä iltana, en vaikka —

ROUVA PENTTINEN.

Et ilkiä tulla sisään? Se nyt vielä puuttuisi. Koetapas vaan jäädä pois —

FANNY.

Lupaakos pappa, ettei edes enää puhu semmoisia?

ROUVA PENTTINEN.

Eikö sitä nyt saa vähän leikkiä laskea, eikö jo vaan?

FANNY.

Ei semmoista leikkiä — ei millään tavalla semmoista leikkiä. Hyvä pappa, minä olen ihan onneton —

PENTTINEN.

Elä höpise. Minä sinulle koetan miestä hankkia ja sinä —

FANNY.

En huoli miehestä. En mene naimisiin milloinkaan.

PENTTINEN.

Menet kyllä Ruuperin kanssa.

FANNY.

En mene, pappa, saatte uskoa —

PENTTINEN.

Et mene? Eikö hän kelpaa, vaikka on tohtorismies? Kreiviäkö sinä sitten odotat?

FANNY.

En kreiviä, enkä ketään.

PENTTINEN.

Sitten naitan minä sinut väkisen, ellei muu auta.

FANNY.

Voi, antakaa minun olla rauhassa — ennätän minä vielä tuonnempanakin niihin puuhiin. Tämä on minusta niin kauheata, ettei kukaan voi aavistaa — (itkee).

ROUVA PENTTINEN.

Koetapas nyt itkeä siinä silmäsi veriselle. Miltä sinä sitten näytät? Ja mitä tässä turhia kinataan, mene pukemaan päällesi, ja joutuun nyt, että olet valmis vieraiden tulemaan. Se punainen leninki niinkuin sanoin ja rossi ja kultaketjut — niin, ja rannerengas, kaiken mokomin rannerengas —

(Fanny menee oikeaan.)

PENTTINEN

(naurattelee).

Sitä on hupakko! Ei muka mene naimisiin? Ei huoli miehestä? Ja mieli tekee kumminkin, niin saakurin lailla, hänen niinkuin muidenkin. Siitä olen niin varma, että panen vaikka päänikin pantiksi. Vai, mitä arvelet sinä, eukko?

ROUVA PENTTINEN

(kävelee ja katselee ympärilleen).

Olet ehkä oikeassa. — Mutta sanopas, miltä sinusta nyt näyttää täällä, ukko?

PENTTINEN

(katselee ympärilleen hänkin).

Onhan täällä — niinkuin ihmisissä ainakin.

ROUVA PENTTINEN.

Sohvamatto meidän sietäisi saada uusi.

PENTTINEN.

Uusi? Kuinkas kauvan siitä on, kuin tuo ostettiin? Tuskin vuottakaan.

ROUVA PENTTINEN.

Sepä kun oli alun alkain niin huono — hamppuinen vaan, ei maksanut kuin kaksitoista markkaa. Näkisit minkälainen Ahlpummiin on

tullut. Se pitää olla niin kaunis, ettei mihin panna. Semmoinen, miksi se sitä nyt sanoi-kaan —? Rössel matto — vai oliko se Sprössel matto, niin Sprössel matto se oli. Ja ulkomaalta ne olivat sen tilanneet, sata markkaa sanoi maksaneen. Katsopas sitä pilan päin ensi kerran kun käyt Ahlpummissa.

PENTTINEN.

Sata markkaa! Tuommoisesta vaan sohvan-edus matosta? Jota ei paljon näekään, kun rouvat siinä helmoineen istuvat päällä.

ROUVA PENTTINEN.

Kyllä se siltä näkyy, sisääntullessa varsin-kin. Ja paremmissa ihmisissä aina kuuluu olevan semmoiset Sprössel matot.

PENTTINEN.

Minusta se on joutavaa. Tuo ajaa ihan saman asian.

ROUVA PENTTINEN.

Herra jesta, kuinka sinä aina olet itsepäinen. Ajattelepas, jos tässä vielä saadaan niin hieno mies kuin tohtori Spruuper vävypojaaksi — ja meillä tuommoinen matto! Kunhan ei vaan säikähtyisi pois heti, kun sen näkee. Luulee meitä vielä niin köyhiksi, ettemme jaksaa saada parempaa.

PENTTINEN.

Ei hän sitä huomaakaan. Ja herrat viis' semmoisista kuin matoista.

ROUVA PENTTINEN.

Niin sinä luulet, sen vuoksi kun et itse koskaan mitään huomaa. Mutta kyllä minä tiedän herroja, jotka panevat suuren arvon kaikelle, mikä näyttää hienolta ja komealta. Ja sitten se niin pistää silmään, kun kaikilla muilla on, eikä meillä.

PENTTINEN.

Milloinkahan ne sinun tarpeesi loppuvat? Vastikään sait uudet kartiinit, nyt tahdot jo uutta mattoa, ja niin pian kun sen saat, ilmestyy taas jotain muuta. Konkurssi tässä tulee eteen, jos tätä menoa pitkitetään.

ROUVA PENTTINEN.

Kyllä minä sen maton hinnan säästän jos-sain muussa —

PENTTINEN.

Niin sinä aina sanot, mutta ei se vaan ole tapahtunut tähän päivään saakka. Joka kohdassa menot vaan suurenevat.

ROUVA PENTTINEN.

Kuinka voit sanoa? Meidän huusholli ei maksa sinne päinkään kuin muiden. Linte-

manni on vaan kultaseppä ja siellä menee kolmekymmentä kiloa voita kuukaudessa, meillä vaan kaksikymmentä. Laskepa, kuinka paljon siinäkin tulee säästöä vuoden pitkään. Eikö saisi silläkin rahalla jo vaikka kaksikin mattoa.

PENTTINEN.

No, no, no, no! Jätä minut nyt rauhaan. Luulen, että siellä jo vieraatkin tulevat.

RIIKKA

(tulee juosten vasemmalta).

Jo tulloo, jo tulloo!

ROUVA PENTTINEN.

Herra siunaa! Onko täällä nyt kaikki reilassa? Tuohon jätti Vannykin kirjansa, korjaa pois, Riikka, vie mennessäsi. Ei — elä mene vielä. Katso ensin, onko myssyni suorassa?

RIIKKA.

Ei ook' suorassa, vinossa on vasemmalle.

ROUVA PENTTINEN.

Laita, hyvä ihminen. Mutta joutuun. Kun eivät ehtisi sisään. Ketä kaikkia siellä tulee? Näitkös?

RIIKKA.

Ahlpommin, Ss — Ssr —

ROUVA PENTTINEN.

Sdrankin —?

RIIKKA.

Niin, ne — ja Lintemannin. No, nythän tämä taitaa olla kohallaan.

ROUVA PENTTINEN.

Sitten ei muuta kuin vieraita vastaan. Penttinen, muista ettäs autat rouvien päältä.

PENTTINEN.

Kyllä, kyllä. Riikka — viinakarahviini ja lasit, kaksi lasia ja sokeri-astia — tuonne lahville.

RIIKKA.

Pittää tuua. (menee vasempaan, tulee heti takaisin tarjottimiseen, jonka asettaa määrätylle paikalle, kurkkii salaviihkaa vieraita, jotka sillä välin ovat tulleet etehiseen ja puikahtaa tiheensä vasta sitten, kuin nämä astuvat saliin.)

ROUVA PENTTINEN

(etehisestä).

Joudu, joudu! Ne ovat jo porstuassa.

PENTTINEN

(menee etehiseen).

Tulenhän minä.

(*Ahlbom, Rank ja Lindeman tulevat roudineen. Tervehdyksiä molemmiin puolin. „Hyvää iltaa“, „Ko aften, ko aften, hur smoka till?“ „Tervetulemast“, „Mitäs kuuluu?“ „Kiitoksia, eipä erinäistä“. „Saanko luvan auttaa?“ „Ei, herran tähden, kyllähän minä — no, voi, voi, tuota kauppiasta, kun on kohtelias“, „Täytyyhän sitä rouvasväelle“ j. n. e.)*

ROUVA PENTTINEN.

Vasso kuu, komma in! Rouva Sdrank —

ROUVA RANK.

Eeieieiei! Kuinka minä nyt ensimmäiseksi!
Rouva Lindeman, tehkää niin hyvin!

ROUVA LINDEMAN.

Ei suinkaan, ei millään muotoa, menkää
vaan te, rouva Rank.

ROUVA RANK.

Hyvänen aika, minä pyydän!

ROUVA LINDEMAN.

No, mutta —

ROUVA PENTTINEN.

Entäs rouva Ahlpum — jos niinkuin sää-
tyyn katsotaan.

ROUVA RANK.

Niin — rouva Ahlbom —

ROUVA LINDEMAN.

Olkaa niin hyvä.

ROUVA AHLBOM.

(pöyhkeässä puvussa, selkä suorana, tulee leveänä sisään).

Kruusaaminen on vanhan aikaista. Olisitte vaan menneet, kun kerran seisoitte likempänä ovea. En minä sitä olisi paheksinut.

(*Rouvat Rank ja Lindeman* vielä hetken kursailevat keskenään, kunnes lopulta toinen työntää toisen väkisen sisään. Kaikki muut tulevat perästä.)

ROUVA AHLBOM

katselee kriittisillä silmillä ympärilleen, pysähtyy viimein ivallisella hymyllä tarkastelemaan sohvamattoa.

ROUVA PENTTINEN.

Olkaa hyvä ja istukaa sohvaan. Niin — meillä on semmoinen huono pöydänalus matto. Penttinen tilasi ulkomailta uuden, mutta se ei vielä ole ehtinyt tulla.

ROUVA AHLBOM.

Vai tilasi ulkomailta? Mistä sitten, jos saan luvan kysyä?

ROUVA PENTTINEN.

Mistäs se nyt taas olikaan? Kas, kun olen unohtanut.

ROUVA AHLBOM.

Oliko se Berliinistä tai Pariisista?

ROUVA PENTTINEN.

Kyllä — kyllä se oli Parriisista.

ROUVA AHLBOM.

Sitten hän aivan erehtyi. Eihän Brysseli mattoja milloinkaan Pariisista tuoda, Berliinistä ne ovat tilattavat.

ROUVA PENTTINEN.

Vai jos hyvinkin lienee tilannut sen Perliinistä, en minä tullut sitä niin tarkkaan kysyneeksi.

ROUVA AHLBOM.

Leningit minä sitä vastaan aina tilaan Pariisista, valmiiksi neulottuina.

ROUVA LINDEMAN.

Valmiiksi neulottuina? Ooho! Kuinka ne osaavatkin?

ROUVA AHLBOM.

Miks'eivät osaa, kun laittaa mitan.

ROUVA LINDEMAN.

Vaan kumminkin! Ilman koettelematta? Kuinka ne saavat istumaan?

ROUVA AHLBOM

(nousee seisomaan ja näyttelee itseään sekä edestä että takaa).

Sopii katsoa. Tämän minä sieltä sain juuri viime viikolla. Näin se on edestä — ja näin se on takaa.

ROUVA RANK.

Nähkääs! Se on kuin valettu. Selästä varsinkin. Ei täällä saa noin hyvästi istuvia, ei vaikka mitä maksaisi.

ROUVA LINDEMAN.

Niin täällä? Ei puhettakaan. Tuskin Helsingissäkään.

ROUVA RANK.

Jospa sentään Helsingissä. Magazin du Nordista?

ROUVA AHLBOM.

En usko.

ROUVA PENTTINEN.

Niin — mistä se olikaan tuo tilattu? Parr — Parr —

ROUVA AHLBOM.

Pariisista. Sieltä, josta teidän Bryssel matto.

ROUVA PENTTINEN

(jännitettynä).

Ja paljonko maksoi?

ROUVA AHLBOM.

Maksoihan se — toista sataa markkaa.

ROUVA PENTTINEN.

Voi, voi, — vai toista sataa markkaa! Toista sataa! — No — mutta mitä se tekee. Voihan sitä säästää jossain muussa. Eikä se kauppiaan rahoissa paljon tunnu. Pitääpä minunkin käydä Penttisen kimppuun.

ROUVA RANK.

Kelpaahan niiden miekkoisten, joilla on varaa. Mutta ei siihen kaikkien kukkarot riitä.

ROUVA AHLBOM.

Minä vaan en enää ostaisi omasta kaupungista leninkivaatetta, en vaikka mikä olisi. Tiedättekö, kuinka minulle kerrankin kävi? Laitatin suomalaisen seuran vuosijuhlaan uuden leningin paraimmasta ja kalliimmasta villakan-kaasta, mitä täällä oli saatavana, ja luulin olevani niin varma siitä, ettei kukaan muu raskisi semmoista ostaa — mutta elkääpäs huolia! Tulen teatterihuoneen saliin ja mitä näen! Siellä istua rehoittaa vahtimestari Timosen ärmo ihka samanlaisessa leningissä, ja iskee kohta silmänsä minuun niin tyytyväisen näköisenä, aivan kuin olisi tahtonut sanoa: ähä kutti, olenko minä sinua huonompi. Voitte arvata, kuinka minua harmitti. En totisesti saattanut olla koko juhlassa, kuin siunaaman ajan, vaan läksin kotiin niine hyvineni. Ihan piti itkeä sinä iltana,

enkä saanut sitten unta koko yönä. Ja heti toisena päivänä minä sakset käteeni ja ratkomaan hametta. En olisi sen koomin pannut sitä päälleni, en vaikka! Täkin päällisenä se nyt on ja siinä se menettelee. Mutta silloin minä lujasti päätin, etten kuuna kullan valkeana minä enää täältä leninkivaatetta osta, ei niin hyvää tule.

ROUVA LINDEMAN.

Vai oli Timoskalla samanlainen! Millähän varoilla sekin poloinen ostaa. Köyhiähän ne ovat, kuin mitähän.

ROUVA PENTTINEN.

Velaksi ottaa, ei suinkaan se muuten.

ROUVA AHLBOM.

Velkaahan ne semmoiset tekevät joka puoleen. Sitten kun kiristetään maksua, niin lyödään vanttuit pöytään.

ROUVA PENTTINEN.

Kyllä se on ihan hirveätä. Mutta siihen se vie, kun huonommat ihmiset pyrkivät parempien rinnalle, niinkuin juuri Timoskakin. Mikä hän luulee olevansa? Yks' vahtimestarin vaimo!

ROUVA AHLBOM.

Toisesta toiseen. Missä Fanny on, kun häntä ei ollenkaan näy?

ROUVA PENTTINEN.

Missä se viivytellee. Ja' ska koo hemta.
(menee oikeaan.)

ROUVA LINDEMAN.

»Ja ska' koo hemta.» Sitä on! Ruotsiansa sen vaan pitää lasketteleman, vaikka sitten kävisi kuinka hullusti.

ROUVA AHLBOM.

Tässäkin talossa sitä konkurssia valmisteetaan, muistakaa minun sanoneeni.

ROUVA RANK.

No, minähän sitä olen ennustanut aikoja sitten. Ei se tänlainen rehenteleminen muuta merkitse.

ROUVA LINDEMAN.

Ja niin turhamaisiksi kun ne ovat tulleet. Että mattokin jo tilataan ulkoa. Niinkuin ei heille muka huonompikin kelpaisi.

ROUVA AHLBOM.

Mitäs siitä. Ei he kumminkaan osaa järjestää eikä laittaa huoneitaan niin että ne joltain näyttäisivät. Katsokaapa lystin vuoksi

noita kartiiniakin, millä tavalla ne ovat ylös-pantuina. Oletteko maailmassa vielä mokomaa nähnyt? (nauraa.)

ROUVA LINDEMAN.

Minä niitä olen ihmetellyt tässä kaikki aikaa. Moukka on moukka, ja se pistää esille joka paikassa.

ROUVA RANK.

Mutta miltähän se eukko näyttää Pariisi leningissä? Syntyy sitä siinä katsella, entistä piikaa. Niin, ei ole kovinkaan monta vuotta siitä kun rouva oli piikana ja herra renkinä. Minä vielä vallan hyvin muistan ne ajat.

ROUVA LINDEMAN.

Muistan tok' minäkin. Makasiini renkinä oli Penttinen täällä kauppias Nuutisessa. Mutta sanokaas: millä tavalla ne ovat päässeet näin hyvään alkuun?

ROUVA AHLBOM.

Oikealla tavalla se ei ole tapahtunut, sen nyt tietää. Oletteko kuullut mitä heistä kerrotaan.

ROUVA RANK.

No, mitä, herran nimessä? Antakaas kuulla!

Rouvat lähenevät toisiaan, rouva Ahlbom supattaa hiljaa toisille, kaikkien päät mahdollisimman likellä toisiaan.)

RANK.

(kovalla äänellä).

Se olisi suurinta vääryyttä. Kaikilla kauppiaille pitää olla oikeus väkijuomain myyntiin. Mitä varten se etu annetaan vaan muutamille suurkauppiaille? Sitäkö varten, että rikkaudet kokoontuisivat yksiin käsiin. Jolla on, sille annetaan. Rikkaita kohotetaan, köyhiä poljetaan alas.

AHLBOM.

Uuden asetuksen pakosta se tapahtuu. Pikku kauppiaat eivät kumminkaan myy sitä tavaraa niin paljon, että heidän kannattaisi sitä varten pitää eri puotia.

RANK.

Perustettakoon sitten ennemmin yhtiö ja annettakoon voitto vaivaishoidolle, niin tulee siitä koko kunnalle hyötyä.

LINDEMAN.

Niin, sillä tavallahan verot vähenisivät meiltä kaikilta.

PENTTINEN.

(tarjoo viinaa).

Terve, hyvät herrat, terve! Otetaan pienet ryypyt tässä kahvia odottaessamme.

RANK.

Mitäs Penttinen tuumaa asiasta?

PENTTINEN.

Niin minäkö? Annettakoon vaan suur-
kauppiaille ne oikeudet, sama se. Pikku-kaup-
piaasta, näette, voi tuota pikaa kasvaa suur-
kauppias, ja silloin hän pääsee nauttimaan
samoja etuja, eikös niin?

AHLBOM.

Jaa, minä katselen asiaa vallan toiselta
kannalta. Niin kauvan kuin nykyinen elinkeino-
laki on vallalla, täytyy koettaa sen vaikutuksia
ehkäistä kaikilla mahdollisilla keinoilla.

RANK

(yhä kovemmalla äänellä).

Siinäpä se on! Sitä sillä juuri tarkoite-
taan. Minä olen sen aikoja sitten ymmärtänyt.
Suurkauppiain etua se uusi asetus tulee aja-
maan, mutta ei raittiutta, niinkuin on tarkoi-
tettu —

AHLBOM.

Ja minä luulen, että valtuuskunta on juuri
siitä syystä —

RANK.

Tietysti! Juuri siitä syystä! Suurkauppiat
ja suurkauppiain ystävähän ne siellä istuvat. —

Ja tulevat istumaan niin kauvan kuin rikkaat saavat äänestää kahdellakymmenellä viidellä äänellä. Mutta antakaahan olla, jahka tullaan siihen, että kaikilla on vaan yksi ääni —

AHLBOM.

Varjele taivas! Silloin ollaan hukassa. Näkeehän jo, mitkä seuraukset ovat vapaasta elinkeinolaistakin. Ammattitaito häviää —

LINDEMAN.

Niin, se on totta: ammattitaito häviää.

AHLBOM.

Ja kauppasääty sitten? Voimmeko siitä enää puhuakaan? Joukko hampuusia täällä rehentelee kauppiaina, sivistymättömiä, raakoja, semmoisia että totta tosiaan täytyy hävetä.

PENTTINEN.

Niin, en minä vaan veljen maljaa joisi kaikkien kanssa, jotka täällä kauppiaan nimeä kantavat. Skool!

AHLBOM.

Skool, skool!

RANK.

Et joisi veljen maljaa? Sinä Penttinen? Semmoiseksiko olet sinäkin jo paisunut? Sinä —?

LINDEMAN.

Ryypätään pois, ei riidellä.

(*Rouva Penttinen ja Fanny tulevat.*)

ROUVA PENTTINEN.

Tässähän minä tätä nyt tuon vihdoin ja viimein. Se on niin soma tämä meidän Vanny, että sitä ei tahdo millään saada panemaan parempaa vaatetta päällensä, vaikka hänellä kyllä on leninkiä, jos minkälaisia, toinen toistaan koameampia ja kalliimpia. Nytkin minun täytyi aivan pakottamalla pakottaa, hän vaan soti vastaan ja milt'ei itkua pusersi.

ROUVA AHLBOM.

Minä en ole Fannya nähnyt pitkään aikaan. Sopisihan käydä meilläkin joskus, vaikka meillä ei olekaan tyttäriä. Mutta onhan sen sijaan poikia, ja pojathan ne kumminkin ovat suolana rokassa, eikös niin? No, tunnusta pois, eivätkös ole suolana rokassa?

ROUVA PENTTINEN.

Eihän se Vanny välitä nuorista herroista, eikö tuo meinanne vanhaksi piiaksi.

ROUVA RANK.

Vai vanhaksi piiaksi! Ei ne herrat anna tuommoisen tytön vanhaksi piiaksi jäädä. Hui, hai!

ROUVA PENTTINEN

(mielissään).

Sitähän minäkin olen sille sanonut. Mutta sillä vaan pyörii se opettajatoimi päässä.

ROUVA LINDEMAN.

Se on hulluutta koko tuo nykyajan koulutus. Ei niillä ole nuorilla tytöillä halua naimisiin enää ollenkaan. Ei ne joudu sitä ajattelemaankaan, kun niillä on niin paljon muuta mielessä.

AHLBOM

(tervehtii Fannya).

Mitä ne rouvat puhuvat? Etteikö tytöt enää halua mennä naimisiin, kun niillä on niin paljon muuta mielessä? (puoleksi todella, puoleksi leikillä.) Ai, ai, ai, ai! Tässähän sitten on menty vallan hulluun suuntaan. Pitäpä toimittaa ensi valtiopäiville anomus, että kielletään naisilta pois kaikki virat, yliopistoon pääsy ja muut semmoiset vapaudet. Mitä se on, että nerokkaamat kaikki pyrkivät muille aloille, ja tyhmät heitetään vaan miesten varalle. Ei käy se laatuun, muutos tässä täytyy tulla kiireemmän kautta.

ROUVA LINDEMAN.

Minä olen aivan samaa mieltä, kuin kaupias Ahlbom. Mitä tytöt tekevät liialla opilla?

Ja niillä viroilla sitten? Tulevat semmoisiksi emanssipeeratuiksi, etteihän niitä kukaan uskalla kosiakaan edes.

ROUVA AHLBOM.

Niin, kuka niistä huolisi vaimokseen.

ROUVA PENTTINEN.

Minä vaan en anna meidän Vannyn ottaa mitään virkaa. Niihin on kyllin kyllä rumiakin tyttöjä, jotka eivät kumminkaan miestä saa, hankkikoot ne leipänsä muulla tavalla.

PENTTINEN.

Niin — ne ne joutavat mennä — vaikka Pöllismäelle!

ROUVA PENTTINEN.

Ihme kumma, missä se tohtori Spruuper viipyy? Ja Wellmannin herrasväki. Käskitkö sinä, pappa, niitä tulemaan kello kuus'?

PENTTINEN.

Kello kuus' käskin. Muistutin vielä mo-
neen kertaan.

ROUVA PENTTINEN.

Olisivatkohan saaneet esteitä?

ROUVA AHLBOM.

Vai tulevat Fellmaninkin? En tiennytkään, että olette kanssakäymisessä.

ROUVA LINDEMAN

(nykäisee toisia, salatulla naurulla.)

Entäs tohtori »Spruuper»? Milloinka hän on tehnyt visiittinsä?

ROUVA PENTTINEN.

Voi, aikoja sitten! Hän on ollut meillä monet kerrat.

ROUVA LINDEMAN.

Monet kerrat? Soo, soo! Aikooko hän vävypojaaksi taloon, vai kuinka se on ymmärrettävä?

FANNY.

E, ei, muuten hän vaan, kun oli tutustunut isään —

ROUVA PENTTINEN.

Elä narraa. Sinun tähtesi tulee, sano vaan suoraan. — Meidän kesken puhuen, hän jo on papalta pyytänyt tytärtä.

(Fanny väistyy kiusattuna perälle huonetta.)

ROUVA LINDEMAN.

Ooho? Sitten teillä vietetäänkin kait kihlajaisia tänä iltana?

ROUVA PENTTINEN.

Ei — eihän sitä vielä tänä iltana. Kun Vanny ei vielä ole antanut varmaa vastuuta. — No, viimeinkin! Tuollahan ne nyt tulevat! (menee etehiseen vastaan.)

(*Fellman ja Broberg tulevat etehiseen.*)

ROUVA LINDEMAN.

Totta tosiaan, eikös tule sitten!

ROUVA RANK.

No, ei minun päiviäni! Jokohan saavat tohtori Brobergin vävykseen? Silloin ne eivät enää mahdu nahkoihinsakaan.

FANNY

(erikseen Penttiselle).

Pappa, kuulkaa kun sanon. Mitä varten on viinakarahviini esillä? Ettehän vaan tarjoa sitä vieraille?

PENTTINEN.

Tarjoon tietystikin. Viinaa ensin, sitten kahvia, sen jäljestä totia.

FANNY.

Ei viinaa. Hyvä pappa, ei viinaa!

PENTTINEN.

Miksikäs ei? Mielelläänpä ottivat —

FANNY.

Ei se ole tavallista. Ei missään sivistyneissä —

PENTTINEN.

Ole vait' — ja päästä minua tervehtimään —
(menee etehiseen.)

BROBERG

(esittelee itsensä rouva Penttiselle).

ROUVA PENTTINEN.

Wellkommen, vellkommen, tohtori Spruuper! Wassakuu, käykää sisään.

PENTTINEN.

Terve, terve! Me täällä on jo pitkään odotettukin. No — mutta mihinkäs rouva jäi?

ROUVA PENTTINEN.

Esteitä kuuluu saaneen. Se nyt oli harmillista.

ROUVA AHLBOM

(nykii toisia).

Kuulitteko! Eipä rouva Fellman tullutkaan. Mitäs hän näiden luona rupeisi visiittiä käymään. En minäkään olisi tullut, mutta Ahlbom niin kiusasi, sanoi, että kun Penttinen nyt kumminkin on olevinaan kauppias, niin ei sovi loukata —

(Broberg tervehtii Fannya.)

PENTTINEN

(naurattelee).

Ei taida tarvita esitellä, vai kuinka? (salaviihkaa toisille.) He ovat jo riiailleet salaa — minun selkäni takana. No noh, ei se mitään, sillä tavalla sitä aina aljetaan. Niin, hyvät vieraat, maistakaapa tätä. Terve patruun Wellman. Tohtori Ruuper, tulkaa tänne vähäisen. Kallistakaa lasia, tehkää hyvin. Skool!

BROBERG.

Kiitoksia, ei minua varten. Minä en nauti viinaa.

PENTTINEN.

Kas, kas, kuinka on olevinaan. Ottakaa pois, ei sitä Vanny näe. Minä seison edessä. Kippis, vävypojan malja!

BROBERG.

Ei, minä en tosiaankaan —

PENTTINEN.

No — ottakaa te muut sitten! Tässä talossa ei saa pitää pitkiä ryyppyväliä. Juoda teidän pitää — juoda niin että kadut käyvät ahtaiksi kotiin mennessä.

(Riikka tuo kahvia sisään.)

ROUVA PENTTINEN

(Riikalle).

Rouva Ahlpummille ensiksi, sitten rouva Lintemanille ja viimeiseksi rouva Sdrankille, sillä maalari on alempi arvoinen kuin kulta-seppä —

PENTTINEN

(nykäisee Brobergia).

No, — sopii mennä sinne Vannyn kanssa puhelemaan, en minä siitä pahaa tykkää.

FANNY

(huomaa isän tarkoituksen, punastuu, aikoo lähteä pois;
hiljaa, tuskallisesti).

Ah — pappa — !

PENTTIEEN.

Vanny, Vanny, mihinkä sinä menet? Tulepa vähän tänne —

FANNY.

Ajattelin lähteä kammariini.

PENTTINEN.

Mitä sinä siellä kammarissa? Tule vaan tänne. Niin, niin tänne. Elä ujostelee suotta.

BROBERG.

Elkää pakottako —

PENTTINEN.

Mitä pakottako? Mieleistähän se sille on, vaikka ilman teeskentelee. Kas niin, istu siihen nyt, ja tohtori Ruuper rinnalle. Minä menen tänne kauvemmaksi, etten kuule mitään.

BROBERG

(jää seisomaan, nojautuu tuolin karmiin).

Isänne on — kovin leikkisä.

FANNY.

Niin, aivan liiaksi leikkisä. Tohtori Broberg — ettehän siitä loukkaannu?

BROBERG.

Ei, miksi siitä juuri loukkaantuisin? Minusta on vaan ikävää — näen, että se vaikuttaa teihin kiusallisesti —

FANNY.

Sanomattoman kiusallisesti.

BROBERG.

Hyvin ymmärrettävää, sillä se antaa aihetta tyhjämpäiväisiin juoruihin —

FANNY.

Eikä se ole ainoastaan sentähden, vaan muutenkin —

BROBERG.

Niin, tietysti se on kaikin puolin ikävää.

FANNY.

Ja teistä, tohtori Broberg? Onko se teistäkin ikävää?

BROBERG.

Totta puhuen, on. On hyvinkin ikävää.

FANNY.

Minä arvasin sen.

BROBERG.

Ikävää varsinkin siitä syystä, kun — saanko puhua suoraan?

FANNY.

Pyydän, puhukaa vaan suoraan.

BROBERG.

Ne ovat olleet viehättäviä hetkiä, joita olen saanut nauttia teidän seurassanne, milloin olemme sattuneet yksin. Ja nyt —

FANNY

(vaikenee, hillitsee liikutustaan, katselee suoraan eteensä).

BROBERG.

Ja nyt ne ovat lopussa. Minulla ei ole oikeutta saattaa teitä ikävyyksiin, niinkuin jo olen tänne tulollani tehnyt.

FANNY

(kääntää aran katseen häneen; kyyneleet silmissä).

Elkää siitä välittäkö, tohtori Broberg —

BROBERG.

Enkö välittäisi, vaikka näen, mitä tukalia seurauksia siitä teille tulee! Huomaatteko nytkin rouvien katseita? He ovat uskollisesti meitä tarkastaneet kaiken aikaa.

FANNY.

Semmoisia he ovat aina.

BROBERG.

Semmoisia he ovat. Ja sen kautta he tekevät vapaan ja luonnollisen seurustelun nuorten välillä mahdottomaksi. Kuinka paljon pahaa he ovat mahtaneetkaan aikaan saada. — Ei, tuo on tosiaankin sietämätöntä. Jospa koettaisimme kääntää heidän huomiotaan toisaanne? Ettekö tahtoisivat tehdä hyvin ja soittaa vähäisen? Oli niin hauskaa kuulla teitä viime iltamassa. *)

FANNY.

Mielelläni. (menee pöydän luokse, selailee nuottia.)

FELLMAN

(lähenee Brobergia).

Noo — miksi olet niin totinen?

*) Soiton asemesta voidaan ottaa myöskin lausuntoa.

BROBERG.

Kuule, veli — minä tahtoisin lähteä täältä pois mitä pikemmin.

FELLMAN.

Sinua harmittaa ukon tyhmyydet?

BROBERG.

Niin, ajattele kuinka tukalaan asemaan olen saattanut heidän tyttärensä tänne tulollani.

FELLMAN.

Noo — eikö hän liene siihen tottunut?

BROBERG.

Ei, ei! Hän on hienotunteinen, ja kuta hienotunteisempi hän on, sitä enemmän hän siitä kärsii. Pois minun täytyy lähteä —

FELLMAN.

Mutta — sinullahan oli järkiään toiset tuumat?

BROBERG.

Jos oli, niin ne raukesivat sikseen.

FELLMAN.

Sääli tyttö raukkaa, ehkäpä hänelläkin —

BROBERG.

St! Kuunnellaan soittoa!

FANNY

(soittaa).

ROUVA LINDEMAN

(korottaa ääntänsä, kun soitto alkaa).

On minulla ollut piikoja jos jonkinlaisia, kaksikymmentä vuotta, kun jo olen niitä pitänyt. Mutta niin keuhkoon, kuin tämä nykyinen, en vielä ikinä ole yhtynyt. Ajatelkaas, että soppa kastrullinkin niine hyvineen panee pois, työntää johonkin nurkkaan vaan — pesemättä —

ROUVA RANK.

Pesemättä?

ROUVA LINDEMAN.

Pesemättä, niin. Ja kun ensi kerran tarvitaan — ota sieltä sitten.

ROUVA AHLBOM

(yhä kovemmalla äänellä).

Semmoisiksi ne ovat tulleet nykyajan piit. Huolimattomiksi ja laiskoiksi, ei ne välitä töistään, ei mistään. Ja tiedättekö, mikä siihen on syynä?

ROUVA LINDEMAN.

Miks'ei sitä tietäisi. Nykyajan harrastukset, lauluseurat, raittiusseurat ja sen semmoiset. Nehän ne vievät työhalun palvelijoilta. Huvitella nyt tahtovat kaikki, joka sunnuntai käydään iltamissa ja viikon varrella ei muuta tehdä kuin niitä ajatellaan.

ROUVA PENTTINEN

(yhä kiihkeämmin).

Mutta minäpä en laske meidän Riikkaa, en iltamiin, enkä mihinkään. Kirkossa hän saa käydä joka toinen pyhä ja siinä hänelle iloa kyllyiksi.

ROUVA RANK.

Riikka kun on maalta, ei ole vielä oppinut kaupungin piikain pahoja tapoja. Nämäkö tyytyisivät siihen, että joka toinen pyhä kirkkoon? Oho? Jokainoa sunnuntai heidän toki pitää päästä ulos, muuten eivät tule toimeen —

ROUVA AHLBOM.

Minusta kaupungin rouvien pitäisi pitää kokous, jossa yksissä neuvoin tuumaisivat, mihin keinoon on ryhdyttävä palvelusväen suhteen, millä tavalla heitä olisi pidettävä aisoissa —

ROUVA LINDEMAN.

Niin, niin kokous! Se oli hyvä ajatus. Kokous, jossa päätettäisiin kerrassa kieltää pois

lauluseurat ja iltamissa käynnit. Siihen kun kaikki sitoutuisivat, niin pääsisi kuulemasta tuota: lasketaanpa siitäkin talosta, ja siitä, ja siitä —

(Keskustelu kiihtyy kiihtymistään, lopulta puhuvat kaikki yhtäkaaa.)

RANK

(kovalla äänellä).

Yksi ääni, ei muuta kuin yksi ääni jokaisella! Se on oikeus ja kohtuus! Mitä varten kymmenen ääntä? Mitä varten toisella pitää olla kymmenen kertaa enemmän sananvaltaa kuin toisella? Millä oikeudella? Minä kysyn, millä oikeudella?

AHLBOM.

Milläkö oikeudella? Eivätkö he maksa sata kertaa enemmän veroa? Eivätkö he ole nerokkaampia, älykkäämpiä? Eivätkö he ymmärrä yleisiä asioita paremmin?

RANK.

Mitä ymmärtävät? Omaan etuaan he ymmärtävät, ei muuta. Kansan tarpeista eivät tiedä hölyn pölyä. Eivätkä välitä —

AHLBOM.

Enemmän aina kuin mitä kansa välittää porvarillisten tarpeista. Edut meiltä kyllä ote-

taan pois, mutta otetaanko rasiuksia? Ote-
taanko veroja?

PENTTINEN.

Eikös mitä! Niitä vaan lisätään. Ja sen
vuoksi on kaksikymmentä viisi ääntä pysytet-
tävä. Parempi, jos saataisiin kohotetuksi.

AHLBOM.

Kaksikymmentäviisi ääntä vähintään —

(*Fanny* taukoaa soittamasta, samassa herkiävät kaikki puhumasta,
yleinen hiljaisuus.)

ROUVA LINDEMAN

(ei ehdi hiljentää ääntänsä, kun soitto taukoaa ja kaikki muut ovat
herenneet puhumasta).

Niin, minä sanon sen, piiat pysykööt pii-
koina, elköötkä pyrkikö oikeiden ihmisten ver-
taisiksi — (hämmästyä omaa kiljuvaa ääntänsä ja vaikenee; sävyi-
sästi) kas, joko se herkesi soittamasta?

ROUVA AHLBOM.

Paljon kiitoksia, *Fanny*! Paljon kiitoksia.
Se vaan loppui niin lyhyeen.

(*Kaikki kiittävät.*)

AHLBOM.

Niin, kiitoksia vaan! Mutta emmekö saisi
kuulla vähän enemmän?

ROUVA LINDEMAN.

Enemmän, enemmän meidän pitää saada kuulla.

ROUVA PENTTINEN.

Soita sitä kaunista polkkaa.

ROUVA AHLBOM.

Tulehan ensin tänne likemmäksi kummin-kin, että kysyn sinulta jotain. Kuulehan —: joko hän kosasi?

ROUVA LINDEMAN.

Niin, joko hän kosasi?

FANNY.

Kuka?

ROUVA RANK.

Tohtori Broberg, tietysti, kukas muu?

ROUVA PENTTINEN.

Sitäkö luulette, että hän sanoo. Ei meidän Vannylta niitä asioita kesken saa tietää — ei oma mammakaan.

ROUVA LINDEMAN.

Meille voit sanoa —

ROUVA RANK.

Me lupaamme, ettemme virka kenellekään mitään.

ROUVA AHLBOM.

Saat olla aivan huoletta.

ROUVA LINDEMAN.

No, tunnusta pois. Hän kosasi, ja sinä myönnyit, eikö niin? Niin on, näkyyhän se silmistäsikin. Toivotan onnea!

ROUVA RANK.

Niin, onnea vaan, onnea, onnea!

ROUVA AHLBOM.

Onnea saan toivottaa minäkin, sekä tyttärelle, että äidille.

ROUVA PENTTINEN

(mielissään).

Kiitoksia, he, he, he, paljon kiitoksia.

FANNY

(joka turhaan on koettanut saada suunvuoroa).

Ei, ei, minä vakuutan, ei siinä ole mitään, ei alkuakaan —

ROUVA LINDEMAN.

He eivät tahdo vielä julkaista —

ROUVA RANK.

Salakihloissa ensin, sehän on tavallista —

(Broberg lähenee hattu kädessä.)

ROUVA AHLBOM.

Hs, hs, hs!

ROUVA LINDEMAN.

Hs, hs, hs!

ROUVA PENTTINEN.

Tohtori Spruuper on hyvä ja istuu. Vanny, nosta tuoli!

BROBERG.

Kiitoksia, ei minua varten, minun on jo lähteminen, pyydän vaan sanoa jäähyväiset.

ROUVA PENTTINEN.

Poisko nyt jo? Ei, herran tähden, ei millään muotoa. Vastahan totikin tuotiin sisään. Tokko lienette vielä maistanutkaan.

BROBERG.

Kiitoksia, minun täytyy tosiaankin mennä, on vielä töitäkin tänä iltana.

ROUVA PENTTINEN.

Mutta lupaattekos tulla uudestaan hyvin pian — vaikka huomispäivänä jo?

BROBERG.

En osaa sanoa. Paljon kiitoksia! Hyvästi!

ROUVA PENTTINEN.

Ilman teetä — sepä ikävää.

PENTTINEN.

Poisko Ruuperi menee? Mitä hullua! Ei-hän tässä vielä ole päästy kuvalleen alkamaan. No, no — ihanko se nyt tosissaan —?

(Penttinen ja rouva Penttinen seuraavat Brobergia etehiseen.)

ROUVA AHLBOM.

Mitäs se tietää? Kun meni pois kesken kaikkea?

ROUVA LINDEMAN.

Eikä luvannut tulla toiste. Huomasitteko, »en osaa sanoa» hän vaan vastasi. Se oli yhtä kuin »en tule».

ROUVA RANK.

Hän näki, mitä tarkoituksia näillä oli, ja vetääntyi pois.

ROUVA LINDEMAN

(nauraen).

Taisipa jäädä »Vanny» rukka vettä keittämään. Ei päässytäkään »tohtorinna Spruuperiksi».

(Fanny, joka on kuullut kaikki, lähtee pois oikeaan.)

ROUVA RANK.

Herra jesta — hän varmaankin kuuli! No, nyt ei kiitetä!

ROUVA AHLBOM.

Kaikkiakin! Kun emme häntä huomanneet ollenkaan. Seisoikin siinä niin hiljaa ja äänettömänä —

ROUVA LINDEMAN.

No, kan tänka! Kun kuuli, niin kuulכון. Siitä minä vähät. Uskallan sen sanoa heille vaikka vast'silmiä.

ROUVA RANK.

Niin, tosi asiahan se on, ei siitä mihinkään pääse.

ROUVA LINDEMAN

(syöden kahvileipiä, joita hänellä on suuri kasa edessään.)

Mikä maku tässä sokerikaakussa on?

ROUVA AHLBOM

(maistelee omasta kasastaan).

Se ei ole kystä.

ROUVA RANK

(samoin).

Ei ole kystä ensinkään. Mutta on siinä vielä muutenkin outo maku.

ROUVA LINDEMAN.

Märännyt muna! Varmaan on taikinassa ollut märännyt muna!

ROUVA AHLBOM.

Ei ole tämä rinkelikään hyvää.

ROUVA RANK.

Siitä puuttuu sokeri ja voi.

ROUVA LINDEMAN.

Se on tehty pelkkään veteen. Uskotteko?

ROUVA PENTTINEN

(tulee takaisin etehisestä).

Mikä sille lienee tullut, kun noin äkkiä läksi pois?

ROUVA LINDEMAN

(nykii kyynärpäillään toisia).

Oliskohan »Vanny» antanut rukkaset?

ROUVA PENTTINEN.

Sitähän minä juuri pelkään. Ei sen tytön ollenkaan ole takeita. Jos sen hyvinkin pisti päähän —

(Fanny tulee sadenuttu päällä, hattu päässä, laukku kädessä.)

ROUVA PENTTINEN.

Mitä maailman päivinä! Mihinkä sinä olet menossa?

FANNY.

Laivaan. Mamma, minä otan kuitenkin sen viran, jota Ilma kävi tarjoamassa.

ROUVA PENTTINEN.

Sen viran? Pöllismäellä? Ole hupattamatta. Kuulithan sinä jo, ettei sinua sinne lasketa.

FANNY.

Minä en voi jäädä tänne, mamma, minun täytyy päästä pois.

ROUVA PENTTINEN.

Herra siunaa, mikä sinulle on tullut? Sano!

FANNY.

Ei mikään, mutta antakaa minun mennä, muuten teette minut onnettomaksi.

ROUVAT

(yhteen suuhun).

Mitä? Mitä se on?

ROUVA PENTTINEN.

Hän vältä väkisten tahtoo mennä kansakoulun opettajaksi Pöllismäelle.

ROUVAT

(yhteen suuhun).

Pöllismäelle!

ROUVA PENTTINEN.

Pois hyvästä kodistaan!

ROUVA LINDEMAN.

Elä Fanny kulta! Johan sinä olet päästä vialla. Pöllismäelle? Sinne sydänmaalle — jossa ei ole ainoatakaan sivistynyttä ihmistä, ei kuin pöllöjä —

ROUVA AHLBOM.

Semmoiseen kuivaan, yksitoikkoiseen elämään! Jää toki ennemmin tänne, onhan kaupungin elämä vallan toista. Saat käydä tanssista tanssiin, huvista huviin niin paljon kuin ikinä haluat.

ROUVA RANK.

Ja olla oikeiden ihmisten seurassa.

ROUVA PENTTINEN.

Siinä nyt kuulet, mitä muutkin sanovat.

FANNY.

Ei se auta. Minua ei pidätä mikään maailmassa. Hyvästi, mamma! Antakaa anteeksi! On niin vaikeata tehdä vasten teidän mieltänne. (melkein itkussa.) Mutta minä en voi muuten. En voi!

ROUVA PENTTINEN.

Herra jumala — hän aikoo tosiaan mennä! Penttinen, käännypäs vähän tännekin päin. Näetkös, Fanny tekee lähtöä.

PENTTINEN

(hiukan humalassa).

Mi — mi — mi — mihinkä?

ROUVA PENTTINEN.

No, sinne Pöllismäelle, josta äsken oli puhe.

FANNY.

Hyvästi, pappa! Hyvästi! Minulla on kiire. Laiva kohta lähtee.

ROUVA PENTTINEN.

Etkö sinä estä häntä, hyvä ihminen? Annatko hänen lähteä noin vaan?

PENTTINEN.

Ääh — ei hän sinne mene! Sinua vaan narraa.

ROUVA PENTTINEN.

Mutta näethän sinä!

PENTTINEN.

Ääh — tulee takaisin — viiden minutin päästä saat hänet syliisi.

FANNY.

En minä tule takaisin, pappa. Elkää odotako turhaan. Hyvästi! (menee.)

ROUVA PENTTINEN.

Kas niin, nyt hän meni! Etkä sinä ole milläsikään? Voi, hyvä jumala!

PENTTINEN.

Elä hätäile. Hän tulee takaisin aika hamppua.

ROUVA PENTTINEN.

Ei tule, ei! Minä tiedän ettei hän tule, jos kerran pääsee. (juoksee vasemmalle, tempaa oven auki.) Riikka, Riikka, Riikka — etkö sinä kuule, jumalan luoma!

RIIKKA

(tulee juosten).

Hyvä isä siunoo, mikä teäällä on hätänä?

ROUVA PENTTINEN.

Pian, pian! Juokse rannalle ja tuo Vanny takaisin. Elä anna hänen mennä laivaan. Sano, — sano, että minä täällä pyörriin — että pappa meni lääkäriä hakemaan.

RIIKKA.

Kyllä, kyllä! Että rouva pyörtyi — että pappa —

ROUVA PENTTINEN.

Pappako? Kauppias, sinä tolvana!

RIIKKA.

Että kauppias pyörtyi —

ROUVA PENTTINEN.

Että kauppias meni lääkäriä hakemaan. Ja ala lapata nyt!

RIIKKA.

Että rouva pyörtyy — (juoksee pois.)

ROUVA PENTTINEN

(huutaa hänen jälkeensä).

Riikka, Riikka, kuule vielä —

RIIKKA

(ulkoa).

Hoi? Hoi?

ROUVA PENTTINEN.

Huivin saat palkaksesi, jos tuot hänet takaisin.

ROUVA AHLBOM.

Mikähän sille Fannylle oikeastaan tuli? Kun läksi noin suin päin —

ROUVA LINDEMAN.

Ettekö arvaa? Minä toki hoksasin heti paikalla!

ROUVA RANK.

Niin Broberginko tähden?

ROUVA LINDEMAN.

Tietysti! Kun näki, ettei Broberg hänestä huoli. Hs — hs —

ROUVA PENTTINEN

(tulee heidän luokseen).

Mutta jos ei se Riikka saa häntä takaisin, niin mikä tulee eteen? Ihan minä silloin kuolen ikävään. Mitä tästä elämästä on ilman Vannya! (itkun vaiheilla.)

ROUVA AHLBOM.

Se oli hyvin pahasti tehty Fannylta, että noin vasten vanhempainsa tahtoa — Enpä minä olisi uskonut hänestä semmoista.

ROUVA LINDEMAN.

Kyllä — jos hän olisi ollut minun tyttäreni, niin kyllä olisin hänelle näyttänyt. Vanhemmat häntä kouluttaneet ja kasvattaneet —

ROUVA RANK.

Ja mikä hänellä oli hätänä täällä kodissaan? Sai kaikkea mitä vaan tahtoi — ja omista vanhemmista lähtien kaikki häntä palvelivat kuin mitäkin finniä daamia.

ROUVA PENTTINEN

(nyyhkien ja nenäänsä tyrskien).

Niin, kyllä me häntä olemme pitäneet kuin kukkaa kämmenellä, ei häneltä kielletty mitään milloinkaan.

(Kellon soittoa kuuluu.)

ROUVA PENTTINEN

(keskeyttää itkunsa).

Nyt soittavat. Kuinkahan mones kerta? Yks, kaks, kolme! Nyt se läksi laiva. Ukko, kuuletko, nyt se läksi!

PENTTINEN.

Ja kohta on Vanny täällä takaisin.

ROUVA PENTTINEN.

Kunpa hän edes olisi! — Niin, mitä minun pitikään sanoa? Olen vallan sekaisin päästäni.

ROUVA LINDEMAN.

Ettei Fannylta ole kielletty mitään milloinkaan —

ROUVA PENTTINEN.

Niin, niin: ei ole kielletty mitään milloinkaan. Silmäteräni olisin hänelle antanut, jos hän sitä olisi vaatinut. Ja nyt hän yhtäkaikki meidät jätti —

PENTTINEN.

Ei jättänyt, ei. Takaisin tulee — ja minä — minä annan hänelle heti rahat uuteen leninkiin. Valmiiksi otan jo rahat kukkarostani. Paljonko siihen tarvitaan?

ROUVA PENTTINEN

(äkkiä lohdutettuna).

Sata markkaa.

PENTTINEN.

Tuossa on sata viisikymmentä.

ROUVAT.

Sata viisikymmentä!

ROUVA PENTTINEN

(pistää kiireesti rahat taskuunsa).

Parriisista! Parriisista se tilataan. Nyt, kun se tyttö vaan joutuisi —

RIIKKA

(tulee läähättäen).

Myöhäistä, myöhäistä! Ho, ho, siunaa ja varjele! Juoksin niin että syömmeni halkijaa.

ROUVA PENTTINEN.

Myöhäistä! Ettäkö et ennättänyt? (puhkee äänekkääseen itkuun.)

RIIKKA.

En ennättänyt. Laiva olj' jo hyvän matkaa rannasta. Eivätkä kuulleet vaikka minä seisoin mäellä ja huusin minkä jaksoin: takais! takais! mamma pyörtyi —

ROUVA PENTTINEN

(äkkiä tauoten itkusta, kiukustuneena).

Mamma —? Niinkö sinä sanoit?

RIIKKA

(hämillään).

Niin — niinhän se taisi minulta mennä siinä kiireessä —

ROUVA PENTTINEN.

Pöllö! Sinä häpäset meidät!

PENTTINEN

(ällistyneenä).

Mitä? Menikö se Vanny sittenkin?

ROUVA PENTTINEN.

Menihän se. (puhkee taaskin itkuun.) Vanny jätti meidät! Ei ole meillä Vannya enää!

PENTTIEEN

(harvasteesen, korvallistaan raapien).

Saakeli soikoon! Kuka sitä olis uskonut?

Esirippu alas.

Kaikista kirjakaupoista saadaan

MINNA CANTHIN

Papin perhe. Näytelmä 4 näytöksessä. 227 siv.
Hinta 3: —.

Tämä näytelmä tulee luultavasti ijät kaiket kuulumaan Suomen klassillisiin näytelmätuotteihin.

Sylvi. Näytelmä 4 näytöksessä. 215 siv. Hinta 2: 75.

„Näytelmän kokoonpano on mestarillinen, toiminta sujuu reippaasti, teknillisessä suhteessa on „Sylvi“ tekijän paras.“
Uusi Suometar.

Novelleja. Edellinen osa. Varustettu tekijän kuvalla. 238 siv. Tavalliselle paperille 2: 50; hienolle 3: —.

Novelleja. Jälkimmäinen osa. 294 siv. Tavalliselle paperille 3: —; hienolle 3: 50.

Näissä kokoelmissa löytyvät kertomukset antavat hyvän kuvan tästä nerokkaammasta kirjailijatarestamme.

R. Kiljander, *Kumarrusmatka.* Huvinäytelmä 3 näytöksessä. 92 siv. 85 p.

Kaikkein hauskipia kotimaisia kappaleita, joita meidän näyttämöllämme on esitetty.

Kuuluu Otavan Helppohintaiseen Kirjastoon.

Gustaf v. Numers, *Kuopion takana.* Kolminäytöksinen huvinäytelmä. 138 siv. Hinta 2: —.

Tämä erittäin hupaisa ja nykyisiä olojamme sattuvasti kuvaava näytelmä on suuremmassa määrässä kuin useampi muu voittanut yleisön suosion meidän aikoinamme. Kaikki puolueet ja kaikki kansanluokat ovat yksimielisesti kiiruhtaneet tutustumaan siihen.

Gustaf v. Numers, *Eerikki Puke.* Korsholman herra. Historiallinen näytelmä. 200 siv. Hinta 2: 75.

Suurella menestyksellä on tätä merkillistä näytelmää näytelty.

Hinta 85 p.